

14. హదీస్ విశిష్టత

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

ఆయనే నిరక్షరాస్యులైన జనులలో - స్వయంగా వారిలో నుంచే ఒక ప్రవక్తను ప్రభవింప జేశాడు. అతడు వారికి దేవుని వాక్యాలను చదివి వినిపిస్తున్నాడు, వారిని పరిశుద్ధపరుస్తున్నాడు, వారికి గ్రంథాన్నీ, వివేకాన్ని బోధిస్తున్నాడు. అంతకుముందు వారు స్పష్టమైన మార్గ విహీనతకు లోనై ఉండేవారు.

(అల్ జుముఅహ్ 62 : 2)

ఇస్లామీయ సోదరులారా..!

హదీస్ విశిష్టత గురించి ఈ రోజు తెలుసుకుందాం. దైవ ప్రవక్త (స) నోటి నుండి జాలువారిన పవిత్ర ప్రవచనాలను 'హదీస్' అంటారు. దైవప్రవక్త (స) ఆదేశించిన వాటిని, అనుచరులు చేసినపుడు వాటినిధృవీకరించిన విషయాలను కూడా హదీస్ అంటారు. వాస్తవానికి దైవ ప్రవక్త (స) జీవిత విధానాన్ని సున్నత్ అంటారు. దీన్నే ఇస్లాం విద్వాంసులు హదీసుగా అభివర్ణిస్తారు. దైవ ప్రవక్త (స) క్రియాత్మక జీవిత విధానం ఖుర్ఆన్ కు తాత్పర్యం లాంటిది. ఖుర్ఆన్-హదీసుకు మధ్య అవినాభావ సంబంధం ఉన్నది శరీరానికి -ఆత్మకు ఎలాంటి సంబంధం ఉందో ఖుర్ఆన్-హదీసుల మధ్య సంబంధం కూడా అలాంటిదే. ఈ రోజుల్లో కొందరు ప్రజలు హదీస్ ను నిరాకరిస్తున్నారు. హదీస్ నిరాకరణ అతిఘోర పాపం. ఖుర్ఆన్ నుండి హదీస్ ను వేరుచేస్తే ఖుర్ఆన్ మింగుడుపడని ఒక పజిల్ గా మాత్రమే ఉండిపోతుంది అందువలనే హదీస్ నిరాకరణ ఖుర్ఆన్ నిరాకరణతో సమానం. మరికొందరు హదీసులను పెడచెవిన పెడుతూ తమ ఇమాముల, పీర్ల మాటలను శిరసావహిస్తారు. వారి మాటలు ఘట్టాల ముందు హదీస్ కు ఎలాంటి ప్రాముఖ్యతా ఇవ్వరు. హదీస్ లను నిరాకరిస్తారు. వీళ్ళంతా అతిఘోరమైన పొరపాటులో కూరుకు

పోయి ఉన్నారు. వాస్తావానికి ఇమాములు, మత పెద్దలు, పూర్వీకులు ముమ్మాటికి ఇలాంటి బోధనలు చేయలేదు. వారంతా హృదయపూర్వకంగా మనసా వాచా కర్మణా ఖుర్ఆన్, హదీసులకు అత్యధిక ప్రాముఖ్యతను, గౌరవాన్ని ఇచ్చేవారు. తూ.చ తప్పకుండా వాటి ఆదేశాలను ఆచరించేవారు. అబూ హసీఫా (రహ్మా) ఇలా అన్నారు: నా ఫత్వా “దైవ ప్రవక్త (స) హదీసుకు వ్యతిరేకంగా, ఉంటే హదీస్ ను ఆచరించండి, నా ఫత్వాను వదిలిపెట్టండి. హదీసే నా అభిమతం”. మిగతా ఇమామ్లు, పెద్దలు కూడా ప్రత్యేకంగా ఇలాంటి వ్యాఖ్యలే చేశారు. అల్లాహ్ వారందరికీ జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్ ప్రసాదించు గాక.. ఆమీన్.

గౌరవనీయ సోదరులారా..!

ఖుత్బామన్నూన తరువాత పరించబడిన ఆయత్ సూరె జుమాలోనిది. మొదటి ఆయతుల్లో దైవ ప్రవక్త (స) బాధ్యత గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఆ తరువాత ఆయతులో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తున్నాడు:

○ **أَخْلَقْنَاهُمْ فَلَنَا خُلُقًا مَّا وَهَّوْنَا لَهُمُ الْعَمَلُ**

ఇంకా, వారితో చేరని ఇతరుల కొరకు కూడా (ఆ ప్రవక్తను ప్రభవింప జేశాడు.) ఆయన గొప్పశక్తిశాలి. వివేచనాశీలి. (అల్ జుముఅహ్ 62 : 3)

తరువాతి కాలంలో దైవ ప్రవక్త (స) హదీసులను క్రోడీకరించి వాటిని భద్ర పరచిన హదీసువేత్తలు, హదీసు విద్యా విధ్వాంసుల గురించి ఖుర్ఆన్ మజీద్ ముందుగానే భవిష్యవాణి వివరించింది. ఆ మహానుభావులు, సత్యవంతులు, దైవ ప్రియులు చేసిన బృహత్తర కార్యనిరతిని, కఠిన పరిశ్రమను ముస్లిమేతర పండితులు, విద్యావేత్తలు, ప్రముఖులు కూడా కొనియాడారు. హదీసువేత్తలలో బుఖారీ (రహ్మా) గారికి ‘అమీరుల్ ముహద్దీసీన్’ (హదీసువేత్తల నాయకుడు) అనే బిరుదు లభించింది. అల్లాహ్ ఈ ఆయతులో ఎవరి గురించి ప్రస్తావించాడో ఆ సత్యప్రియుల్ని పుట్టించాడు. వారు ఆ సేవలు చేసి అల్లాహ్ కు ప్రీతి పాత్రులయ్యారు. సల్మాన్ ఫార్సీ (రజి) గురించి దైవ ప్రవక్త (స) ఇలా భవిష్యవాణి చెప్పారు: ఈయన దేశస్థులు (పారస్ నగరవాసులు) ఒకవేళ ఇస్లామీయ ధార్మిక విధ్య సురయ్య దృవ నక్షత్రంపై ఉన్నాసరే అక్కడి నుండి పారస్ నగరవాసులు ఆ విద్యను వెతికితెచ్చుకుంటారు. (బుఖారీ)

హదీసువేత్తలు అత్యధికంగా ఫారస్ వంశానికి చెందినవారు. వాస్తవానికి

ఆ భవిష్యవాణి వీరి గురించే చెప్పబడింది. వీరే ఆ భవిష్యవాణి హదీసువేత్తలు. మాలానా హాలీ మర్హూమ్ ఇస్లామీయ కవి వారి గురించి కొన్ని కవితాలు కూడా రాశాడు.

వాటి అర్థం: దైవ ప్రవక్త (స) హదీసు విద్యను సంరక్షించే ఒక సమూహం ఉంది. వారు ప్రతి అబద్ధాలకోరును పసిగట్టారు. ఎలాంటి లోపాన్ని వదలలేదు. వితండవాదుల నోర్లు మూయించారు. గత దురాచారాలను పటాపంచలు చేశారు.

శ్రోతరాలా..!

దైవ ప్రవక్త (స) దృష్టిలో హదీసు విద్యబోధించే, అభ్యసించే వారికి అత్యుత్తమ స్థానం ఉంది. జనాబ్ అబూ హరూన్ అబ్దీ అనే ఒక ప్రముఖ తాబీ కథనం: మేము అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) వద్దకు వెళ్ళినపుడు వారు సంతోషంతో మమ్మల్ని స్వాగతించేవారు. దైవ ప్రవక్త (స) మీకోసం వసియ్యతు చేశారు. అని సంతోష వార్త చెప్పారు? ఏమిటది: నా తరువాత నా ఉమ్మత్లోని నా హదీసు ప్రియులు నా హదీసులను స్వీకరించుటకు మీ వద్దకు వస్తారు. అలాంటివారు వచ్చినపుడు వారిని ప్రేమపూర్వకంగా చూసుకోవాలి. శ్రద్ధతో నా హదీసులను వారికి వినిపించాలి. వారికి అన్నిరకాలుగా తోడ్పడాలి”.

మరో హదీసులో ఆయన (స) ఇలా ప్రబోధించారు: “నా ఉమ్మత్లోని యువకులు సుదూర ప్రాంతాల నుండి హదీసు విద్య నేర్చుకు నేందుకు మీ వద్దకు వస్తారు. వారు మీవద్దకు వచ్చినపుడు వారికి అన్ని విధాలుగా సహాయం అందించాలి” అయితే అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) హదీసువిద్య నభ్యసించే ఏయువకుణ్ణి చూసినా వెంటనే ఆయన నోట నుండి అప్రయత్నంగా ఈ పదాలు వెలువడేవి:

‘ఓ హదీసు పట్ల ప్రేమ గల యువకుల్లారా! దైవ ప్రవక్త (స) చేసిన తాకీదు ప్రకారం నేను మీకు స్వాగతం పలుకుతున్నాను. మిమ్మల్ని మనస్ఫూర్తిగా మా సమావేశాల్లో చేర్చుకుని హదీస్ విద్యను నేర్పించాల్సిందిగా ఆయన(స) మాకు తాకీదు చేశారు. మీరు మా ప్రతినిధులు మా తరువాత మీరే హదీస్ వాళ్ళు.

ప్రియ సోదరులారా..!

ఈ హదీసు ద్వారా హదీసు విద్యను అభ్యసించే, బోధించే వారి గౌరవ స్థానం మనకు బోధపడుతుంది. హదీసు విద్యనభ్యసించే వారిని గౌరవించాల్సిందిగా, వారిని ప్రేమగా చూడాల్సిందిగా దైవ ప్రవక్త (స) వసియ్యత్ చేశారు. దైవ ప్రవక్త

దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) వారి ప్రసంగాలు

సహచరులు సహాబాలు హదీస్ విద్య నేర్చుకొనే వారిని తమ ప్రతినిధులగా అభివర్ణించారు. హదీస్ పట్ల ఆసక్తి ప్రేమ గల ప్రతి ముస్లిం చాలా గౌరవనీయుడు.

దైవ ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు:

నా ఉమ్మత్తుకు నేర్పించటానికి ఎవరైతే కనీసం 40 హదీసులు కంఠస్థం చేస్తారో వారి గురించి ప్రళయదినాన నేను సిఫారసు చేస్తాను”.

మరో హదీసులో ఆయన (స) ఇలా అన్నారు:

“తమ ధర్మం గురించి తెలిపే 40 హదీసులను నా ఉమ్మత్తులో ఎవరు కంఠస్థం చేస్తారో వారిని అల్లాహ్ ప్రళయదినాన ఒక అలిం (పండుతుని) ఫకీ (ధర్మవేత్త)గా లేపుతాడు.

దైవ ప్రవక్త (స) ఇంకా ఇలా అన్నారు:

“నా హదీసును విని, దాన్ని కంఠస్థం చేసుకొని, దాన్ని ఇతరులకు చేర్చి స్వయంగా దానిపై ఆచరించే వ్యక్తి ముఖాన్ని అల్లాహ్ కళకళలాడేలా చేయాలి”.

ప్రియ సోదరులారా...!

దైవ ప్రవక్త (స) చేసిన ఆ శుభకర దుఆ ఫలించింది. ముస్లిం సముదాయం 14 శతాబ్దాలుగా ఈ సేవలో నిమగ్నమైవుంది. ఎవరైతే హదీసు ప్రాధాన్యతను, విశిష్టతను, దృష్టిలో ఉంచుకొని హదీసు విద్యలో సేవలందించారో, తమ ధనాన్ని, సమయాన్ని, జీవితాన్ని, దారపోశారో అలాంటి వారందరికీ అల్లాహ్ ప్రపంచంలోనే ఎన్నో అనుగ్రహాలు ప్రసాదించాడు. పరలోక సుఖాల వాగ్దానం చేశాడు.

హదీసు విద్యను పఠించే, బోధించే, లిఖించే వారి ఆయష్సులో అల్లాహ్ సమృద్ధి శుభాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. అలాంటివారు చివరిగడియ వరకు ఎంతో ఆరోగ్యంగా, ఉత్సాహంగా, ఆనందంగా జీవిస్తారు. ఇదంతా దైవ కారుణ్యమూర్తి (స) దుఆ ఫలితం.

అల్లాహ్ ప్రతి ముస్లింకు హదీసు పట్ల ఆసక్తి, ప్రేమను కలిగించి వాటిని కంఠస్థం చేస్తూ, వాటిపై ఆచరించి ఇతరుల వరకు చేర్చే సద్బుద్ధిని సౌభాగ్యాన్ని ప్రసాదించు గాక ఆమీన్.

అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం దైవ ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు:

ప్రళయదినం సంభవించనపుడు హదీసువేత్తలంతా హాజరవుతారు. వారి వెంట సిరాబుడ్లు కూడా ఉంటాయి. అప్పుడు అల్లాహ్ వారితో ఇలా సెలవిస్తాడు:

‘మీరంతా హదీసు రక్షకులు (అస్వాబుల్ హదీస్). మీరు ఎల్లప్పుడూ దైవ ప్రవక్త(స) దరూద్ రాసేవారు. ఆ దరూద్ శుభం వల్ల ఈ రోజు స్వర్గంలోకి వెళ్ళండి’.

అల్లాహ్ ప్రతి ముస్లింకు, ప్రతి హదీసు విద్యావేత్తకు ఆ ఉన్నత స్థానాన్ని ప్రసాదించు గాక ఆమీన్.

وَأَمَّا بَعْدُ يَكْرُكَ فَحَدِّثْ “వ అమ్మా బినేమతి రబ్బిక ఫహద్దీస్” (అజ్ జుహ్ 93 : 11) ‘ఇంకా, నీ ప్రభువు అనుగ్రహాలను వ్యక్తపరుస్తూ ఉండు’ ఈ ఆయత్ వ్యాఖ్యానంలో ఇమామ్ బుఖారీ (రజి) ఇలా పేర్కొన్నారు. ఏ రోజు నుంచి నేను ఈ పవిత్ర హదీస్ సేవలో రేయింబవళ్ళు మునిగిపోయానో అల్ హమ్దులిల్లాహ్ ఆ రోజు నుండి అల్లాహ్ నా విశ్వాసంలో సమృద్ధిని ప్రసాదించాడు. ఫ్రియ ప్రవక్త(స) వారి దీవెనల సత్ఫలితాలను నాకు చూపించాడు. నేను నా జీవితంలోని పెద్ద పెద్ద సమస్యల నుండి, ఆపదల నుండి బయటపడ్డాను, ఎన్నో మంచి ఫలితాలు పొందాను. ఇదంతా ఆ దైవప్రవక్త దుఆ ఫలితమే, దైవ ప్రవక్త (స) వారి హదీసు సేవ చేసేవారు, నేర్చుకునే వారు, బోధించే వారు, లిఖించేవారు.. వీరే అసలు సిసలైన దైవప్రవక్త వారసులు, ప్రతినిధులు ఇది మాత్రం అక్షర సత్యం.

దైవప్రవక్త (స) ప్రత్యేకంగా తమ ఖలీఫాల కోసం దుఆలు చేశారు. అలీ (రజి) ఇలా తెలిపారు: ఒక సందర్భంలో దైవ ప్రవక్త (స) నా వద్దకు వచ్చారు. తర్వాత ఇలా ప్రబోధించారు: ఓ అల్లాహ్ నా ఖలీఫాలపై (ప్రతినిధులను) కరుణించు. అప్పుడు మేము ఓ దైవ ప్రవక్తా! (స) మీ ఖలీఫాలు ఎవరు? అని ప్రశ్నించాము. అప్పుడాయన “నా తరువాత ప్రళయదినం వరకు పుడుతానే ఉంటారు. నా హదీసులను, సున్నతులను రాబోయేతరాల వారికి అందిస్తూనే ఉల్లేఖిస్తూనే ఉంటారు. ప్రజలకు నేర్పుతూనే ఉండేవారు. వారే నా ఖలీఫాలు.

సుబ్ హానల్లాహ్! హదీస్ పాఠాలు నేర్పే వారికి, హదీసు మండలాలను నెలకొల్పే వారికి, ఉమ్మత్ నవయువకులకు ఖాలల్లాహ్, ఖలా రసూలుల్లాహ్ “పవిత్ర విద్య నేర్పే వారందరికి శుభకాంక్షలు. హదీసు విద్య కోసం హదీసు సేవ కోసం తమ ధనాన్ని సంపదను దారపోసే సంపన్నులు, నాయకులు, సహృదయులు, సత్య ప్రియులకు కూడా శుభాకాంక్షలు. వారందరు ధన్య జీవులే. హదీసు గ్రంథాలు ప్రచురించే వారు, హదీసు ప్రచారంలో తల మునకలై ఉన్నవారందరికి కూడా సంతోషవార్త, శుభాకాంక్షలు. అల్లాహ్ వీరందరి ఉన్నత సంకల్పాలను కృషిని స్వీకరించి స్వర్గాన్ని ప్రసాదించుగాక ఆమీన్.

ఇలాంటి వర్గం ప్రజల గురించే దైవ ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు:

నా ఉమ్మత్తులో ఒక వర్గం వారు ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ అంద కలిగి ఉంటారు. అంటే అల్లాహ్ సహాయం సదా వారితో ఉంటుంది. వారిని వ్యతిరేకించేవారు కూడా చాలా మంది ఉంటారు. కాని వారు ప్రళయదినం వరకు కూడా ఎలాంటి నష్టం చేకూర్చు లేరు.

ఇమామ్ యజీద్ బిన్ హరూన్ కథనం ప్రకారం: ఆ జమాఆత్ (వర్గం) వారు హదీసురక్షకులు అంటే వారు హదీసు వాళ్ళు. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ముబారక్ ఇలా అన్నారు: ఈ హదీసులో తెలుపబడినవారే అష్లా హదీసులు. అహ్మద్ బిన్ హంబల్ (రజి) గారు ఇలా అన్నారు: “ఈ హదీసులో తెలుపబడిన వారు అష్లా హదీస్ కాకపోతే మరెవ్వరూ కారు. ఒక వ్యక్తి నఫిల్ నమాజుల్లో, నఫిల్ ఉపవాసాల్లో నిమగ్నమై ఉన్నాడు మరో వ్యక్తి కేవలం హదీస్ పఠించే, లిఖించే పనిలో ఉన్నాడు. వీటిలో ఎవరు ఉత్తమలు అని ఒక వ్యక్తి అహ్మద్ బిన్ హంబల్ (రహ) గారిని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు ఆయన హదీస్ షరీఫ్ ను పఠించి, లిఖించే వ్యక్తే నఫిల్ ఆరాధనలు చేసే వ్యక్తి కన్నా ఉత్తముడు అని అన్నారు. అబూ బకర్ అహ్మద్ బిన్ అలీ (రహ్మా) ఇలా అన్నారు. హదీస్ షరీఫ్ పఠించటం, లిఖించటం అన్ని రకాల నఫిల్ ఆరాధనల కంటే శ్రేష్టం.

సోదరులారా..!

ఈ హదీసుల ద్వారా హదీసుకు గల ప్రాముఖ్యత, విశిష్టత హదీసు పాఠకులకు, బోధకులకు గల గౌరవస్థానం మనకు బోధపడుతుంది. అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) దృష్టిలో అత్యుత్తములు హదీసు సేవకులు. హదీసును గౌరవించటం, ప్రేమించటం మంటే దైవప్రవక్తను గౌరవించటం, ప్రేమించటం.

ప్రియ సోదరులారా!

దైవ ప్రవక్త (స) ప్రవచనాలను మీరు విన్నారు. హదీసు విశిష్టతను ప్రాముఖ్యతను తెలుసుకొన్నారు. కాబట్టి మనం హదీసులను పఠించటం. కంఠస్థం చేయటం ప్రారంభిద్దాం. అల్లాహ్ మనందరికి హదీసు పట్ల, దైవ ప్రవక్త (స) పట్ల ధృఢమైన ప్రేమను, ఆత్మతను ప్రసాదించు గాక. ప్రళయదినాన దైవ ప్రవక్త (స) స్వహస్తాల మీదుగా కౌసర్ జలాన్ని పొందే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించుగాక. హదీసుపై ఆచరించే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించుగాక. ఆమీన్..

